

OTURUM 2

Kalkınmanın İtici Gücü olarak KOBİ'ler: KOBİ'lerin teşvik edilmesine yönelik en iyi uygulamalar

9 Nisan 2009, Perşembe, 14:00 – 15:45

Bu özet belge genel itibarıyla, konferansın bu oturumunda yer alacak tartışmaların geniş kapsamına ve oturum yapısının ayrıntılarına ilişkin saygıdeğer katılımcıları bilgilendirme amacını taşımaktadır. Belge önerilen konuya yönelik bazı anahtar kelimelerin yanı sıra genel bir çerçeveyi ortaya koyarken, münazaraların tonunu ayarlamayı da hedeflemektedir.

Saygıdeğer katılımcılardan, oturum esnasındaki müdahalelerinin yapısını yönlendirmek üzere, aşağıda önerilen konu başlıklarına bir destek olarak başvurmaktan çekinmemelerini rica ederiz.

Ayrıntılı Program

Oturum moderatörü: CNBC-E (İsim Teyit Edilecektir)

14.00 – 14.30 **Oturum Başkanı**

Kemal Derviş, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Başkanı

14.30 – 15.45 **Yuvarlak Masa/ İzleyicilerle Etkileşim**

14.30 – 15.15 **Açış Sunumları**

- Brezilya'daki Durum ve Deneyimler

- **Maria Fernanda Ramos Coelho**, Caixa Econômica Federal Bankası Başkanı

- Avrupa küme girişi: Örnek vaka incelemesi

Juan-J. Carmona Schneider, Rhine-Westphalia (Almanya) ZENIT Yenilik ve Teknoloji Merkezi Kıdemli Danışmanı

- Türkiye'deki Durum ve Deneyimler

Mustafa Kaplan, KOSGEB Başkanı (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı)

Önerilen Oturum Formatı:

Oturumun yapısı aşağıdaki şekilde olacaktır:

Oturum başkanının, önerilen konuya ilişkin genel meselelere değinen ve aşağıda kısaca detaylandırılan sunumu. Bu sunum 30 dakika ile sınırlıdır.

Sunumu, bir saat on beş dakikalık bir Yuvarlak Masa toplantısı izleyecek olup, bu toplantılarda davetli konuşmacılar aşağıdakileri gerçekleştirme fırsatını bulacaktır:

- Tartışılan konuya ilişkin deneyimlerini ve bakış açılarını sunmak suretiyle münazaraya katkıda bulunmak;

- Toplantı başkanının sunumunu takip edecek olan ve profesyonel bir medya sunucusu tarafından idare edilen tartışmaya katılmak. Tartışma büyük ölçüde aşağıda ayrıntıları belirtilen konularla aynı doğrultuda olacaktır.

- Yuvarlak Masa toplantısının tamamı boyunca izleyici kitlesiyle etkileşim kurabilmek.

Önemli:

Bu oturumun ikinci bölümü başkanlık edilen bir Yuvarlak Masa toplantısından ibarettir. Dolayısıyla, davetli konuşmacıların sunumlarının her birinin 5 dakikalık bir süreyi aşmaması gerektiğini dikkatinize sunarız.

Pratik Konular:

Panel katılımcıları tarafından çeşitli destek araçları (kısa medya sunumları, PowerPoint slayt gösterisi, vb.) sağlanabilir. Lütfen daha fazla bilgi edinmek üzere bizlerle iletişime geçmekten çekinmeyin. Ancak, belgelerin İngilizce olması gerektiğine dikkatinizi çekmek isteriz.

Yuvarlak Masa Tartışmalarının yanı sıra, sunumlar da İngilizce yapılmalıdır. İngilizce'den Türkçe'ye simültane tercüme yapılacaktır.

Saygıdeğer katılımcılarımız, oturumdan önce izleyicilerle birlikte öğle yemeğine davetlidir. Her bir panel katılımcısı kendine tahsis edilmiş bir masaya başkanlık edecektir. İzleyiciler masalarını panel katılımcısının sunduğu konuya göre seçecektir.

Önemli:

Her bir panel katılımcısının etkinliği düzenleyenlere konferanstan önce, aşağıdaki bilgileri içeren ve iki Word sayfasını aşmayan kısa bir hatırlatma notu vermesi gerektiğine dikkatinizi çekeriz:

- Panel katılımcısına ilişkin kısa bilgiler (kişisel bilgiler, ele alınan faaliyet alanındaki deneyimi). Bu bilgiler, program dahilinde sadece konferansa yönelik amaçlarla ve oturum sırasında panel katılımcısını tanıtmak üzere kullanılacaktır.

- Panelistin, önerilen meseleler, daha belirgin bir biçimde detaylandırmak istediği konular, bahsetmek istediği örnek iş vakaları, deneyimler ve en iyi uygulamalara ilişkin durumu. Bu bölüm etkinliği organize edenlere yönelik olup YAYINLANMAYACAKTIR.

Konferansın hedef kitlesi:

- Türkiye'deki KOBİ'ler
- Akdeniz'in ve diğer kalkınan ülkelerin KOBİ'leri
- Türkiye pazarıyla ilgilenen bankalar ve Kalkınma Bankaları
- Ticari birlikler, Sanayi Bölgeleri ve Ticaret Odalar
- İhracat kredisi sigortası ve Risk Sermayesi şirketleri
- Türkiye yetkili makamları (Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Merkez Bankası, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı gibi)
- Yerel ve Uluslararası Medya

Önerilen Oturum Kapsamı

Konferans iş camiasına yönelik olup, KOBİ kalkınmasına ilişkin en iyi uygulamalara, finansman fırsatlarına, yenilik ve trendlere hitap edecek şekilde tasarlanmıştır.

Bu oturumda, seçilen -Avrupa küme girişimi ve Brezilya örneği gibi- örnek vaka incelemeleri aracılığıyla, KOBİ'lerin kalkınmasını teşvike yönelik dünya çapındaki en iyi uygulamaların sunulması planlanmaktadır.

1° - Oturum başkanının sunumu:

Bu oturumda, Avrupa Birliğindeki ve kalkınmakta olan bazı ülkelerdeki somut uluslararası örneklerden yararlanmak suretiyle, birkaç ekonomik alanda, KOBİ'lerin yerel kalkınmadaki rolünün yanı sıra, KOBİ'lerin büyümesinin desteklenmesine ilişkin bazı kamu politikaları ve deneyimler araştırılacaktır. KOBİ'lerin gelirini artırmak için yetkinleştirici bir iş ortamı nasıl oluşturulmalıdır? KOBİ'lerin küresel pazarlara katılmasının önünde duran engeller nasıl azaltılabilir? KOBİ'lerin 'know-how'ı ve teknolojisini artırmak ve kalite standartlarını geliştirmek nasıl mümkün olur? Yerel anlamda sosyal ve ekonomik kalkınmada yarattıkları etkiler nasıl artırılabilir? Küresel değer zinciri yaklaşımları, kümeler, mali olmayan hizmetlerin düzene sokulması, vb. gibi birkaç stratejinin umut verici olduğu görülmüştür.

Bu oturum, işlemleri destekleyen mülkiyet haklarıyla birlikte düzgün işleyen pazarların olanaklı kılınması zorluğu ile başa çıkabilecek ve girişimcilik için elverişli koşullar yaratırken, adil rekabeti de temin edecek doğru düzenlemeler meselesine hitap edecektir.

Oturum başkanı, Kemal DERVİŞ, bu konuları bir bütün olarak ele alarak *UNDP Türkiye ve Özel Sektör Ortaklığını*; UNDP Türkiye tarafından, Özel Sektör ve Kalkınma konusunda çok uçlu bir stratejinin uygulanmasına ilişkin önerilen rolleri, girişimleri ve planları, daha az kalkınmış bölgelerdeki UNDP Türkiye deneyimini ve “Kalkınma için İş Sektörüyle Ortaklık” projesini sunacaktır.

Bu sunumu, davetli konuşmacıların her birinden alınan hatırlatma notlarını da dikkate almak suretiyle düzenlenen bir Yuvarlak Masa toplantısı izleyecektir. Başkanların sunumlarına verilecek karşılıklar, aşağıda ayrıntıları verilen konulara yönelik açıklamalarla tamamlanacaktır.

Davetli konuşmacı kendi konusunun elçisi olacaktır; ancak, diğer konuşmacılar hatırlatma notlarında konu edildiği şekilde konuşma fırsatına sahip olacaktır. Moderatör tartışmayı düzenleyecek ve canlandıracaktır.

Ayrıca, biri Brezilya'dan biri Türkiye'den olmak üzere iki KOBİ'nin deneyimleri de kısa video filmler halinde sunulacaktır.

2° - Yuvarlak Masa ve izleyicilerle etkileşim

a. Brezilya deneyimi

Davetli konuşmacı: Maria Fernanda RAMOS COELHO, Caixa Econômica Federal Bankası Başkanı

Brezilya, ortaklık, ticaret ve yatırım olmak üzere, dünyanın en yüksek bölgesel önceliklerinin ilerletilmesi bakımından bir ana stratejik ortaktır. KOBİ sektörü Brezilya'daki istihdam fırsatlarını genişletip artırma potansiyeline sahipse de, birçok engel mevcuttur. Brezilya Coğrafya ve İstatistik Enstitüsü ve Brezilya KOBİ Destekleme Hizmetleri (SEBRAE) tarafından yürütülen anketlerde, işletmelerden Brezilya'da iş yapmaya ilişkin başlıca sıkıntıları sıralamaları istenmiştir. Anket sonuçları, özellikle işletmelerin tesciline ve izinlerinin alınmasına ilişkin olmak üzere aşırı külfetli bir bürokrasi sürecine, aşırı yüksek vergilere, kredi erişiminin olmamasına, zayıf pazar ve yönetim bilgilerine ve küçük işletmeler için elverişli olmayan mali ve düzenleyici politikalara işaret etmiştir.

Sürdürülebilir ekonomik büyüme her ne kadar erişilmesi zaman alacak bir süreç ise de, McKinsey Global Institute, üretkenlik ve rekabet edebilirlik bakımından kazançlar elde etme konusunda beş önceliği aktarmaktadır. Bunlar, geniş kayıtdışı sektör, yatırımı aksatan makroekonomik unsurlar, düzenlemeye ilişkin sıkıntılar, verimsiz kamu hizmetleri ve ülkenin altyapısıdır.

- Brezilya'daki KOBİ'lerin durumu, güçlü yönleri ve zayıf noktaları nelerdir ve yukarıda bahsi geçenler KOBİ sektörü için ne denli geçerlidir?

- Yerel makamlar ve devlet makamları tarafından Brezilya KOBİ'lerinin yararına hangi tedbirler alınmıştır?

- KOBİ'lerin krediye erişimini kolaylaştırmak adına Brezilya'da hangi yenilikçi çözümler devreye sokulmuştur?

- Konu KOBİ'lerin desteklenmesi olduğunda, Caixa Econômica Federal Brezilya'da nasıl bir kıstas noktası saptamıştır?

b. Avrupa küme girişimi: Örnek vaka incelemesi

Davetli Konuşmacı: Juan-J. CARMONA SCHNEIDER, Rhine-Westphalia (Almanya) ZENIT Yenilik ve Teknoloji Merkezi Kıdemli Danışmanı

Bölgesel küme geliştirmenin, uluslararası bir pazarda faaliyet gösteren küçük firmalar açısından yerli rekabet edebilirlik avantajının desteklenmesine yönelik devlet girişimlerinde her derde deva olduğu iddia edilmektedir. Görülen odur ki, birbirine benzer firma kümeleri yerel firmalar arası ilişkilerden, mahalle özgü ekonomik unsurlardan destek ve rekabet avantajı elde etmektedir.

- Bu kümeler tam olarak nedir ve değer yaratımlarının temelini ne oluşturmaktadır?

Belli bir bölgeler arası veya ulus aşırı kuşakta, “kümeler arası oluşum” ortak stratejik geliştirme süreçlerine dahil olan bir kümeler ittifakıdır. Amaç, yüksek katma değerli ürün ve hizmetlerin etrafında sinerjilerin geliştirilmesi suretiyle Avrupa sanayi projelerinin kalkınmasına katkıda bulunmaktır.

Şirketler, karmaşıklığı giderek artan sözleşmeleri kazanabilmek üzere, kendi kümelerinin dışına taşan bütünleyici vasıfların peşine düşmek zorundadır. Şirketler, kendi kapsamlarının ötesindeki aktörlerle aralarında etkileşimler başlatmalıdır. Bu zorluğu aşabilmek üzere, “küme aktörlerinin” küreselleşmeye hazır olabilmek amacıyla bir Avrupa stratejisi geliştirmeleri gerekmektedir.

Bütünleyici bir kümeler bileşimi olarak görülen bir Avrupa “kümeler arası oluşumu”, ulus aşırı bir değer zincirine ortak olmak suretiyle üretimin parçalanmasına bir yanıt teşkil etmektedir. Yenilikçi bir ürün için gereken tüm öğelerin bir araya getirilmesiyle, bu oluşum, çokuluslu bir şirkete benzer, sanal olarak entegre edilmiş bir işletme haline gelir.

- Bir “kümeler arası oluşum” nasıl ve neden oluşturulur? Bu oluşum, bir sonraki kümeler jenerasyonu mudur? Bu kümeler arası oluşumların kalkınmasına yönelik kritik koşullar nelerdir? Bazı kümelerin ve kümeler arası oluşumların diğerlerinden daha başarılı olması nasıl açıklanabilir?

- Kümeler arası oluşumlar nasıl geliştirilip yönetilir?

- Küreselleşmenin Avrupa’daki kümelere getirdiği bazı yeni zorluklar mevcut mudur?

- Kümeler arasında işbirliğinin sağlanmasına yönelik bir Avrupa stratejisini başlatıp pekiştirecek bir vasıta ne olabilir? Türkiye’deki durum için geçerli uygulamalar mevcut mudur?

- Kümeler/kümeler arası oluşumlar arasındaki ittifak hangi yollarla KOBİ kalkındırma konusunda etkili bir araç olabilir ve küresel pazarlara ve küresel üretim zincirlerine entegrasyon konusu ile olumlu bir biçimde başa çıkacak etkili çözümler sağlayabilir?

c. Türkiye’deki durum ve deneyimler

Davetli konuşmacı: Mustafa Kaplan, KOSGEB Başkanı (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı)

Türkiye Cumhuriyeti hükümeti, 8. Kalkınma Programı aracılığıyla, KOBİ’lerin Türkiye ekonomisindeki rolünü KOBİ’lerin desteklenmesine ayrılmış geniş ölçekli bir programla bir kez daha teyit etmiştir. Türkiye KOBİ’lerinin kıstas noktası konumunun muhafaza edilmesi, mali kaynaklara erişim bakımından karşılaştıkları zorlukların hafifletilmesi, istihdamın teşvik edilmesi, kalite ve standartların artırılması için, kredi sübvansiyonları, vergi muafiyetleri, yatırım indirimleri, KDV desteği ve düşük fiyata enerji gibi, KOBİ yatırımlarına yönelik teşvik araçlarının kullanılabilir kılınması gerekmektedir. Bazı işkollarında KOBİ’ler, ihracat, tanıtım ve Ar-Ge alanlarındaki faaliyetleri için devlet yardımı almaktadır.

Örneğin, KOBİ A.Ş. (KOBİ Yatırım Ortaklığı A.Ş.), KOBİ’lere kuruluş, geliştirme ve iş büyütme aşamalarında mali destek ve danışmanlık hizmetleri sağlamaktadır. KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayileri Geliştirme ve Destekleme İdaresi) devlet desteği programlarının dile getirilmesindeki merkez kurum olmuştur.

- KOSGEB’in amacı ve Türkiye KOBİ’lerine yönelik rolü nedir?

- Türkiye KOBİ’lerinin -sektörlere, çağdaş iş modellerine karşı klasik iş modellerine, işletmelerin büyüklüğüne, bölgesel konumlarına göre- karşılaştıkları belli zorluklar nelerdir? KOSGEB KOBİ’lerin kalkınmasının önündeki bu engelleri bugüne dek hangi yollarla ele almış ve hangi yollarla ele alabilir?

- Yenilikçi bir KOBİ’ye Ar-Ge bakımından nasıl destek sağlanabilir?

- Türkiye KOBİ’lerinin küreselleşmenin getirdiği fırsatları yakalamalarını sağlayan belirli programlar hangileridir?